

Šventasis Raštas neurologo požiūriu

Biblija – didžiausio tiražo pasaulyje knyga, kuri, be jokių abejonių, turi daugiausia komentarų, aiškinimų, interpretacijų. Biblija aiškinama etnografiniu, antropologiniu, geografiniu, istoriniu ir kitokiais aspektais. Esminė problema ta, kad kiekvienas tyrinėtojas, netgi kiekvienas skaitytojas turi nuspręsti, ką jis skaito: literatūrinį kūrinių, istorinį dokumentą ar dieviškos valios padarinį. Profesorius V. Budrys, parašęs ir paskelbęs straipsnį „Neurologija Šventajame Rašte“, išspausdintą Europos neurologijos žurnalo 2007 m. septintajame numeryje (*Neurology in Holy Scripture. European Journal of Neurology 2007; 14: e1–e6*), eilinį kartą užduoda šį sudėtingiausią uždavinį mums – skaitytojams medikams. Iš vienos pusės specialistams įdomu, kokia neurologinė patologija pavaizduota Senojo ir Naujojo Testamento dalyse, kaip ji buvo „kuruojama“, iš kitos pusės – racionalus medicininis patologijos paaiškinimas, pavyzdžiui, kokios kilmės koma ištiko sinagogos vyresniojo Jayro 12 metų dukrą ar koks tikėtinas Mozės kalbos sutrikimas gali sukelti negatyvią tikinčiojo reakciją, kadangi pirmiausia verčia suabejoti dieviškąją ligos prigimtį ir stebuklingu gydymu. Sunkiausia yra interpretuoti prikėlimus iš numirusiųjų, pavyzdžiui, Lozorius prikėlimą, aprašytą Evangelijoje pagal Joną. Teologiniu požiūriu, prikeldamas Lozorį, Jėzus norėjo parodyti žmonėms, kad jis gali duoti naują, amžiną gyvenimą, tad moksliskas patologijos paaiškinimas, ligos analizė kertasi su tuo tikslu, kokį išsikėlė Nau-

jojo Testamento kūrėjai (ar kūrėjas). Visgi straipsnio autorius drąsiai analizuoja galimą patologiją, aprašo Lozorius judesius, Lozorius kompleksą ir kt. Straipsnis sudarytas iš skyriaus, skirto epilepsijai abiejose Šventojo Rašto dalyse, kuriame taip pat peržvelgiama ir pobiblijinio laikotarpio epilepsijos istorija, eponimika. Kituose skyriuose aprašomas paralyžius, kitokie judesių sutrikimai, koma, galvos trauma, afazija, subarachnoidinė hemoragija, neuroraumeniniai susirgimai. Skaitant susidaro įspūdis, kad Šventajame Rašte „tilpo“ beveik visa neurologija. Kai kurių epizodų neurologinė interpretacija, kiek man žinoma, yra visiškai originali, pavyzdžiui, subarachnoidinės hemoragijos (pagal V. Budrį) atvejis, pavaizduotas Antroje Karalių knygoje, arba žmogaus su padžiuvusia (atrofuota) ranka išgydymas, aprašytas Evangelijoje pagal Luką.

Akivaizdu, kad ne kiekvienas skaitytojas sutiks su autoriaus koncepcija ir interpretacijomis, tačiau privalu pabrėžti, kad šis straipsnis yra išskirtinai ryškus darbas Lietuvos neurologijoje.

Norėčiau baigti žodžiais iš Jobo išminties knygos (22, 28) (cit. pagal Lietuvos vyskupų konferencijos Šventojo Rašto leidimą, 1999): „Ką nuspręsi daryti, įvyks – tavo takas bus apšviestas.“ Tebūnie šie žodžiai gerų darbų palinkėjimas autoriui ir mums visiems.

Jokūbas Fišas

AUTORIAUS KOMENTARAS

„Lozorius buvo prikeltas, bet vis tiek mirė.“

Dėkoju dr. Jokūbai Fišui už straipsnio recenziją ir iš esmės pritariu jo išsakytiems teiginiams. Niekas ir niekada negalės pateikti „vienintelės teisingos“ ir „visiems (į)tinkančios“ Šventajame Rašte aprašytų įvykių interpretacijos. Tai paprasčiausiai neįmanoma. Straipsnio autorius palietė tik vieną iš daugelio galimų – medicininę – kai kurių aprašomų įvykių interpretaciją. Ji nėra skirta nei tikėjimo tiesų, nei „stebuklo“ sąvokos nuvainikavimui. Skirtumas tarp „stebuklingo“ ir mediciniškai paaiškinamo išgijimo ganėtinai abstraktus ir ko gero nėra esminis. Esmingesnė yra ne kartą Šventojo Rašto tekstuose pabrėžiama mintis: „Tavo tikėjimas išgydė tave.“ (Mt 9, 22). Daugybė dar neišaiškintų „stebuklų“ tebesupamus ir šiandien, o mes tik bandome juos vienaip ar kitaip paaiškinti.

Valmantas Budrys

VU MF Neurologijos ir neurochirurgijos klinika